

Medicinska ämnesrådet får kvinnlig ordförande

Ingrid Petersson, överdirektör vid Riksförsäkringsverket, har utsetts till ordförande i Vetenskapsrådets ämnesråd för medicin.

– Svensk medicinsk forskning har varit oerhört framgångsrik. Det som oroar mig är att »hälsan tiger still» och att vi halkar efter andra länder som nu gör mycket stora satsningar, säger Ingrid Petersson.

Den 1 januari avvecklas flera statliga forskningsråd, bland annat det medicinska forskningsrådet (MFR). Rådets uppgifter läggs istället samlat på en ny myndighet, Vetenskapsrådet. Inom Vetenskapsrådet finns tre ämnesråd som vart och ett ska besluta om fördelning av pengar till forskningsprojekt och forskartjänster inom respektive ämnesområde.

Till ordförande i ämnesrådet för medicin har regeringen nu utsett Ingrid Petersson, överdirektör vid Riksförsäkringsverket (RFV). Hon har tidigare bland annat varit med om att skriva en forskningsproposition (1990) och varit chef för hälso- och sjukvårdsenheten på Socialdepartementet.

Finns anledning till oro

Ett år som suppleant i MFRs styrelse har gett Ingrid Petersson exempel på satsningar och arbetsätt, som hon menar bör beaktas även i arbetet i den nya myndigheten.

– Inom MFR har strategin de senaste åren varit att satsa på den mest lovande forskningen genom att fördela stora anslag till de bästa forskarna. Förr handlade det mer om små anslag fördelade på många forskare.

– Dessutom har yngre forskare varit prioriterade genom särskilda satsningar. Dessa strategier är viktiga att bibehålla, och att skapa bra förutsättningar för forskarkarriärer inom universiteten och högskolorna, säger Inger Petersson.

Flera länder, exempelvis USA och England, visar tecken på en höjd ambitionsnivå när det gäller biomedicinsk forskning, vilket är oroande för svenskt vidkommande, menar Ingrid Petersson.

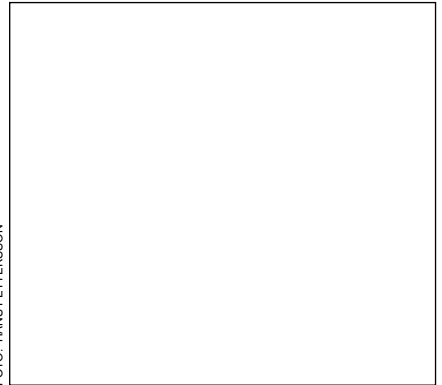
– Många andra länder närmast fördubblar de ekonomiska satsningarna de kommande åren och på sikt är det är en fara för oss. Svensk forskning är oerhört

framgångsrik, det som oroar mig mest är att »hälsan tiger still» och att vi inte lyckas upprätthålla vår starka position. Jag tycker att man kan se vissa tecken på det, säger Ingrid Petersson.

Vetenskapsrådet får ett nationellt ansvar för forskningsinformationen. I det slutbetänkande som Bioteknikkommittén nyligen presenterade framgår det att det finns en uttalad misstro bland allmänheten till bioteknik.

– Det som sker bakom stängda dörrar skapar rädsla, och för att bemästra den räcker det inte med informationsbroschyrer och liknande. Det här är frågor som man måste kommunicera direkt med människor om, i skolor, studiecirkel och genom att universitet och högskolor öppnar sig mer mot allmänheten, säger Ingrid Petersson.

Den nya organisationen för statlig forskningsfinansiering kommer för den enskilde forskaren inte att märkas så mycket, inte till en början i alla fall.

Ingrid Petersson blir ordförande i Vetenskapsrådets ämnesråd för medicin.

– Prioriteringarna för det kommande året är redan gjorda. Men en ny myndighet befolkas av nya människor som förhoppningsvis vill åstadkomma mycket, och prioriteringarna kan på sikt komma att förändras, säger Ingrid Petersson.

Peter Örn

»Toppstyrt vetenskapsråd»

Vetenskapsrådet är toppstyrt av regeringen och får inte sammanfattas av sig själva. Det anser den avgående huvudsekreteraren i Medicinska forskningsrådet professor Olle Stendahl.

– Forskningsfinansieringen tycks ha blivit en allt för viktig fråga för att lämnas över till forskarna själva att besluta om. Det är tyvärr ett paradigmskifte, säger Olle Stendahl, som är mycket kritisk till regeringens detaljstyrning ifråga om satsningar på materialforskning, IT, vårdforskning etc.

– Inom MFR och de andra råden har vi fått statliga medel och vi har själva beslutat om anslagsfördelningen. I efterhand har vi redovisat hur pengarna använts. Det har fungerat mycket bra.

– Nu är det som att ge pengar till specifika program i stället för att ge till ett råd som tar ett eget ansvar. Regeringen borde nöja sig med att ange allmänna önskemål om prioriteringar.

Men Olle Stendahl ser även fördelar med den nya organisationen för statlig

forskningsfinansiering. Ett samlat ansvar i Vetenskapsrådet ger grundforskningen en tydlig plattform, som med kraft kan hävda betydelsen av en fortsatt stark biomedicinsk forskning.

– Det nya rådet får en starkare röst än vad som var fallet då 3–4 olika forskningsråd svarade för finansieringen. Den tidigare organisationen med flera myndigheter ledde till en viss splittring, säger Olle Stendahl.

Den patientnära forskningen riskerar dock att komma i kläm, tror Olle Stendahl. Vetenskapsrådet är uttalat ett råd för finansiering av grundforskning, medan bland annat MFR har arbetat för att öka samarbetet mellan klinisk forskning och grundforskning.

– Den kliniska forskningen riskerar att marginaliseras om inte Vetenskapsrådet arbetar för att ytterligare förstärka kopplingen mellan klinisk forskning och grundforskning.

– Det gäller inte minst nu inom den postgenoma forskningen, där vi i Sverige har unika möjligheter med våra biobanker men som för att de ska bli värda något måste knytas till bland annat diagnosregister, säger Olle Stendahl.

Peter Örn